

חינוך בפרשה-מקץ-חנוכה הנני והנצח

הרב יחיאל מיכל מונדרוביץ', מרצה בכיר

הבה ננצל את אור ימי החנוכה להבין מתי לאחוז במידת הענווה וצניעות, ומתי דווקא במוחצנות והראות.

בשעה שאנשי כנען עטופים ברעב כבד, ושיירות עושות דרכן מצרימה לשבור אוכל, בביתו של יעקב אבינו טרם חשים ברעב. יעקב מבקש מבניו שירדו אף הם - כמו כל שכיניהם - לרכוש אוכל, שנא' וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרָאוּ, ופירש"י 'למה תִּתְּרָאוּ עצמכם... שאתם שְׂבֵעִים, כי באותה שעה עדיין היה להם תבואה'.

הדרך היהודית היא לא 'להיראות', ולא להבליט רמה כלכלית. אמונים אנו על 'הצנע לכת'. כאשר בני יעקב ירדו מצרימה הזהירם אביהם על הצניעות. עה"פ וַיִּבְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים מביא רש"י "שצוה להם אביהם שלא יתראו כולם בפתח אחד, אלא יכנס כל אחד בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע, שכולם נאים וכולם גיבורים". גויי הארצות מבליטים כוחם וחיצוניותם, ואילו בישראל 'אין לך יפה מן הצניעות'. רכוש, חכמה, גבורה ויופי לא נועדו לניקור עיניים, ולקבוע באמצעותם מעמד, קנאה או תחרות.

עם זאת, בחפצי שמים מתפארים בפומבי טוב חלקנו ונועם גורלנו. את **מנורת החנוכה** **ההדורה** מעמידים לראווה לעיני באי רשות הרבים, לריבוי פרסום הנס. הפ' **זֶה אֶ-לֵי וְאֶנְהוּ** מלמד להדר את ה' ולהנאותו במצוות. "התנאה לפניו בְּמַצּוֹת, עשה לפניו סוכה נאה ולולב נאה ושופר נאה...". **לפניו דייקא**, לא למעננו!

מחד, אוהבים פשטות בכדי לא לבלוט, ומאיזך, מעודדים 'הידור מצוה'. בעיצוב הבית האישי שלנו ננהג בצניעות. בגדים נקיים אך מאופקים. אך **בחפצי שמיא יגבה לִבְנוֹ**, בתי כנסת נבנים גבוה מכל בתי העיר. **כלי כסף** לכבוד שבת ומועד. הצהרה יש כאן! כאשר אנו מפארים חפצי שמים, ברוחב יד ובעושר מוחצן, מעצימים את **ערכם האמתי והנצחי**, לעומת כל חפצי עולם הזה שחולפים להם, ואינם מלווים את האדם...

ואם את 'כלי המצוה' מפארים, את אופן קיום המצוה על אחת כמה וכמה. כל סדר יומנו

בשבוע של חנוכה נע סביב זמן הדלקת נר חנוכה. בימים אלה **יש ביממה 'חצי שעה' מקודש**, ויתר 23½ השעות טפלות לו. כך בכל ימות השנה, הלוי"ז היהודי סב סביב זמני התפילה המשתנים, שעות קביעותנו לתורה ועסק המצוות, עליהם נסוב ציר חיינו. תחילה יוצקים ביממה את **החשוב**, ובחללים שנותרו יש זמן לחיי שעה.

הג"ר חיים עוזר זצ"ל נקלע בימי החנוכה לקראקא, הידועה ברבניה וחסידיה. לפנות ערב נזקק לשרותיו של חייט מקומי. בהגיעו, ביקש החייט כי ימתין, מפני שעליו **להדליק נר חנוכה**. חשב הרב כי 'תיכף' יסיים החייט וישוב למלאכתו. והנה, החייט פושט את סרבל אומנותו ולובש חליפה נאה ומגבעת, נוטל ידיו בסילודין, תוך שמחליק בלחלוחית שבאצבעותיו את זקנו ופאותיו. ניצב מול הנרות בדחילו ורחימו, הנר והלב מתאחדים באור יקרות. רק בתום 'מעמד' ממושך ולוהט, שב אל 'עולם העשייה'. קרא הגאון בהתרגשות 'עתה ידעתי סוד איכותם של יהודי קראקא!'. צניעות בעניינינו הפרטיים. מוחצנות במצוות!

ומה יקר לנו יותר מילדינו? אין לקמוץ בכל הנוגע להתפתחותם הלימודית והחינוכית, ש'אין עניות במקום עשירות'. 'הסתפקות במועט' נאמר בגשמיות בלבד. **את שרשרת הדורות נטווה בחוטי זהב טהור**. ננחיל לבנינו האמונה בה, כי מידו הכל, ומידו נותנים לו. לכבודו מפזרים הון, מתוך שמחה. ימי חנוכה מחזקים את **נר מצוה ותורה אור**, לסלק את חשכת הדעת, ובלבול 'סדרי העדיפויות' בחיים. יהי אור!

בהצלחה בעבודת הקודש!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

yym@gmail.com123